

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

Helsinki 29.6.2011

Tiedotusvälineille
JULKAISUVAPAA 29.6.2011**Hallituksen lakiesitykset kelpaavat eduskunnalle miltei sellaisenaan**

Eduskunnan valiokunnat hyväksyvät vähän yli puolet hallituksen lakiesityksistä sellaisenaan ja ilman muutoksia. Vajaaseen puoleen esityksistä valiokunnat esittävät jonkinlaisia muutoksia. Lakiehdotusten sisältöä koskevat muutokset lähinnä täsmentävät ja täydentävät hallituksen esityksiä, mutta eivät muuta merkittävästi niiden asiasisältöä. Huomattava osa muutoksista koskee lakiehdotusten kieltä ja teknisiä seikkoja.

Tiedot käyvät ilmi Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen selvityksestä, jossa on tutkittu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa eduskunnan valiokuntien suhtautumista hallituksen lakiesityksiin vuodelta 2009. Keskeinen tutkimusaineisto ovat olleet eduskunnan valiokuntien mietinnöt (274 kpl) sekä valiokuntien puheenjohtajien ja valiokuntaneuvosten haastattelut. Tutkimuksen päätulokset ovat hyvin samansuuntaisia kuin 10 vuotta sitten tehdyssä vastaavassa OPTL:n selvityksessä.

Eduskunnan valiokunnat arvostelevat kuitenkin hallituksen lainvalmistelua usealla tavalla. Suoraa kritiikkiä hallituksen lainvalmistelun laatuun oli 2009 kirjattu vain kuuteen prosenttiin esityksistä. Haastattelujen valossa hallituksen esitysten sisältämiä arvioita lakiehdotuksen vaikutuksista pidettiin usein puutteellisina, samoin sitä, millaisilla käytännön toimilla hallitus kertoi valmistautuneensa ja varautuneensa ehdotuksen tehokkaaseen toteuttamiseen. Valiokuntien puheenjohtajat ja valiokuntaneuvokset näkivät useissa pykäläehdotuksissa moniselitteisyyttä, epäselvyyttä ja vaikeasti ymmärrettäviä kohtia, ja niihin valiokuntien monet muutosehdotuksetkin kohdistuivat.

Hallituksen ja opposition roolit näkyivät valiokuntatyössä yleisesti siinä, että oppositiopuolueiden edustajien esittämiä vastalauseita liitettiin noin joka neljanteen hallituksen esitykseen. Pääosa kritiikistä piti lakiesitystä riittämättömänä tavoitteisiinsa nähden. Hallituspuolueiden edustajat eivät juurikaan kirjaa mietintöihin eräviä näkemyksiä, sillä heidän vastalauseitaan sisältyi vain viiteen esitykseen.

Valiokunnissa kuullaan keskimäärin yhdeksää asiantuntijaa esitystä kohden. Selvityksen mukaan valiokunnan rivijäsenillä on vaikutusvaltaa, kun päätetään kuultavista asiantuntijoista. Virkamiehiä kuultiin valiokunnissa huomattavasti enemmän kuin riippumattomia asiantuntijoita, jotka eivät edusta hallintoa tai etuhoja. Valiokuntien puheenjohtajat ja valiokuntaneuvokset arvioivat, että kuulemisessa eniten vaikutusvaltaa on hallituksen esityksen valmistelleen ministeriön edustajilla ja riippumattomilla asiantuntijoilla, vähiten kansalaisjärjestöjä ja elinkeinoelämää edustavilla asiantuntijoilla.

Lisätietoja

professori Anssi Keinänen GSM 040 865 7441
tutkimusjohtaja, professori Jyrki Tala GSM 050 382 3705

Tutkimus julkaistaan 29.6.2011 OPTL:n kotisivuilla <http://www.optula.om.fi>.

Painetun julkaisun voi tilata numerosta 010 366 5355.

Julkaisutiedot: Riitta Ahtonen & Anssi Keinänen & Mia Kilpeläinen (2011) Eduskunnan valiokuntien näkemys lainvalmistelutyön laadusta. OPTL:n tutkimustiedonantoja 111, Helsinki.